אמלאי טוב יום בחצרך מאלף עולות וכאשר הנני מן ארבעה שצריכין להודות והמה יתגלה עבד אל אדוניו כי דיי שאני חי ואתה ה' ברחמיך הרבים זכיתני והרים מאשפות אביון אשר מאוגרא רמה לבירא עמיקתא כפל וכפלה תרגולתא דמנערא מן קיטמא הקימותני לישב בשערים המצויינים בהלכה לדון ולהורות לעם ולדורות אמרתי אשלם לך תודות לברך ולהודות ונזכרתי הלכה למעשה שלמדוני בסוף מנחות ובכל מקום מוקטר ומוגש וגו' וכי בכל מקום וכו' אלא כל העוסק בתורה וכו' כאלו הקריב וכו' אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים ע"כ פניתי מכל עסקי לעסוק בסדר קדשים לברר וללבן בדברים המחוורים כשמלה בדברי התלמוד ופירש"י ותוס' ומקום הניחו לי רבותי הקדמונים והאחרונים להתגדר בו במה שלא פשטו ידיהם לבאר הסדר הזה. ואני הצעיר מניח ולבאר כיד ה' הטובה מפי ספרים וסופרים אחר העיון הרב וכמה מהדורות שעסקתי בו כמה שנים עד שיגעתי ומצאתי בחמלת ה' עלי דברים נכונים ואמיתיים. גם אציג לעין משפט מקור התלמוד איה מקום תחנותו בספר היד משנה תורה להרמב"ם ז"ל כאשר עשה הרב הגדול מהר"י בועז ז"ל בשאר סדרים מהש"ס. גם אשא ואתן בדברי הרמב"ם והשגות הרא"ה ז"ל ובספר כ"מ להקאר"ו ז"ל כתלמיד היושב ע"ג קרקע ודן לפני רבותיו. ואתה המעיין בחבורי איני אומר קבלו דעתי בהחלט בביאורי הש"ס ורש"י ותוספות או בתוס' הב"ה כי הרשות לכל מעיין בשכל הטוב לבאר ולהגיה עד מקום שידו מגעת כי לא חברתי חבור זה ח"ו להתגדל בו כ"א לעורר לב המעיינים בני גילי ותלמידיי להעיר אזן בלימוד סדר הזה והמה יבחרו הדרך הישר והטוב. ואקוה לאל ית"ש שרוב דברי יעלו לרצון לפני המעיינים ואל ישכנו עולם בבתיהם בספריהם (מרוב טעות ושגיאות שיש עמה) ובפרט הרבה דברים מחבורי הראיתי לפני רבינו הגדול מהר"ר יהושע העשיל זצ"ל וייטבו דברי בעיניו ובמקום אשר ביאר בענין אחר העלתי על שמו הטוב כאשר עין הקורא יחזה מהרים דבריו ואלו ואלו דברי אלהים חיים. וקראתי שם החבור הלזה ברכת הזבח גימטריא אהרן ושמואל. גם לעב"ד לא יוכלו בני גילי ותלמידי לקרב אל לימוד סדר הזה עד שיעיינו בחבורי זה ונאמר בשמואל כי לא יוכל העם וגו' עד אשר יברך את הזבח.

ודע שהיה לפני ע"פ הרוב ש"ס דפוס לובלין ועל ש"ס הנ"ל הלכתי יסוד חבורי זה ומסכת חולין ובכורות משכתי ידי להגיהם ולבארם כי כבר קדמוני רבותי מהרש"ל ומהרש"א ז"ל בחבוריהם בכן אתה המעיין ברוך ה' קח נא את ברכתי אשר הובאת לך בעבור תברכני נפשך גם אותי ואולי מיני ומינך תסתיים שמעתתא ויהי נועם ה' עלינו ומעשה ידינו אשלם פרים ותודות, לאל טוב להודות, גל עיני ואביטה רמזים וחידות:

נאום המורה **אהרן שמואל** בלא"א הראש והקצין הר"ר **ישראל** יצ"ל מתושבי ק"ק ווילנא הנקרא רבי **שמואל קאיידנובר**.

צאן קדשים אשר חיבר א"א זקיני זצוק"ל הוא קודם שנתחבר הס' ברכת הזבח וזה כמה שנים אשר יגעתי וטרחתי ונדדתי שינה מעיני אני ובני התורני מוהר"ר עוזר נר"ו וברכתי בין שניהם כא' טובים וכאלו הכל מודים שאם הוזקקו זה לזה אין מעכבי' זא"ז טובים השנים אחוז מזה וגם מזה אל תנח ידך כי ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר ועיניכם תחזינה מישרים הלכה מלובנת מחוורת ומונחת על בורי' ועם היות כי ראיתי אחרי רואי דלפעמים יפה כח הרב הגאון א"א זקיני זצוק"ל מהגהותיו של הגאון המחבר בעל ברכת הזבח כבר נודע לבקיאים בדרכי העיון כי בדברים העיוניים שאת פני קדמון לא טוב והרשות נתונה מטעם רבותינו עצמם שאוהבים את האמת יותר מכבודם אשר באופן זה ירבה למעלה. וכן מי כהחכם יודע פשר דבר והמעיין הראוי להכריע יבחר ויקרב יען יתרון והעדפת האחרון על הקדמון בדבר העיון הוא מטעם היותו תמיד הולך ומוסיף אבל לחבל דבר דבור על אופניו דאי לאו דתקניהו אנשי כנסת הגדולה לא הוה לן רשות להגיהם מי חכם וישמור אלה כי ישרים דרכי ה' ולדרכיהם דרכי טעם נכוחים למבין לאור ביאור החיים כי מרפא לשון עץ חיים היא למחזיקים בה ובעלי חיים אינן כדאי' אע"פ שאנו כדאי' ובית מקדשנו חרב סדר עבודה לא בטלה היא הלכות סדר קדשים כמו שאמרו חז"ל בסוף מסכת מנחות אמר ר"י מ"ד זאת תורת החטאת זאת תורת האשם כל העוסק בתורת חטאת כו' וכל העוסק בתורת אשם כאלו הקריב אשם ומדי דברי בו זכור אזכרנו לתרץ דיוקא דמתני' דמסכת זבחים דהתחיל במשנה כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשירים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה ובפרק ה' דמסכת זבחים מתחיל התנא איזהו מקומן של זבחים יש לדקדק הא שחיטה היא תחלת עבודה והוי לי' להתחיל ולפרש בזה מקומן הזבח מזבח ואין ליישב דלאו הוי מתחיל בקושי' איזהו מקומן הוה קשה האי תנא היכא קאי כמו שפריך במסכת ברכות ובמס' תענית זה אינו דלא הי' לו להתחיל בלשון קושיא איזה מקומן אלא הכי הל"ל קדשי קדשים שחיטתן בצפון וכו' אבל לפי שנוי' דלעיל יש ליישב דאיתא במס' ברכות ובמס' נדרים לעולם יעסוק אדם בתורה אפילו שלא לשמה דמתוך שלא לשמה בא לשמה. ובסוגיא דלעיל אמרינן דלימוד תורת הקדשים הוא כנגד הקרבת הקדשים והוי דאתי תנא לאשמעינן דלא תימא דסדר קדשים הוא כמו שארי סדרי תורה דיעסוק אדם אפי' שלא לשמה ה"ה סדר קדשים יעסוק אפי' שלא לשמה מש"ה התחיל דבזבחים הדין שנזבחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה והלימוד סדר הקדשים הוא נגד הקרבת קדשים וצריך אתה ג"כ לעסוק בסדר קדשים לשמה ולא שלא לשמה דלא יצא ידי חובתו כמו בקרבנות עצמן וק"ל: ועל הטוב יזכר שמו מה ששמעתי ע"פ סוגיא זו מפי חכם השלם המופלג המאור הגדול מוהר"ר משה חאגיז נר"ו. לאחר ששמע מפי הטוב הנ"ל אמר בזה"ל כדי שלא תהא ביאתי ביאה ריקנית נימא בי' מילתא בדדמי לי' בהא דאמר ריש לקיש מ"ד זאת התורה לעולה וגו' כל העוסק בתורה כאלו הקריב עולה ומנחה וחטאת וכו'. אמר רבא האי לעולה וכו'. עולה ומנחה מ"ל. אלא אמר רבא כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא חטאת וכו' עי"ש דבאמת הוקיל וכל הנחלים הולכים למקור אחד. דהא אפי' אליבי' דר"ל דאמר כאלו הקריב וכו' נפקא מינה דכיון דעוסק בתורה ה"ל כאלו הקריב. והיינו דאינו צריך לעולה. אם כן מאי בינייהו ובפרט לפי פירוש רש"י ז"ל דכתב ז"ל אינו צריך וכו' דהכי משמע זאת התורה לעולה. כלומר במקום העולה. למנחה בשביל המנחה. כגון לכם בשבילכם כלומר הת"ת מכפר על עונותיו וכו' עי"ש. קשה טובא דהכי פירושא קאמר דהוא במקום א"כ היינו דרשת ר"ל ממש דהוא דאמר כאלו הקריב. ועוד ראוי להבין מאי טולי האי דקאמר רש"י ז"ל כלומר הת"ת מכפר על עונותיו הרי זה פשוט בגמרא דקך אמרו אינו צריך וכו'. ועוד יש להבין למה אומר רש"י ז"ל פירוש זה על דבריו של רבא. ולא פירש הכי בדברי ריש לקיש דאמר כאלו הקריב וכו' גם אליבי' התורה מכפרת וכו'. ועוד דקדקתי מה הוא יתור תיבת על וכן הל"ל מכפר עונותיו:

אי לזאת אען ואומר דלענ"ד מחלוקתם תלוי בענין זה אם אדם שקדמו לו עונות וחטאים קודם שהכניס עצמו לעסוק בתורה אם התורה המאוחרת שלומד עכשיו מועיל לו לכפר עונות ראשונים שקדמו לת"ת. או נאמר דהא דאמרו מגינא ומצלא בין בעידנא דעסיק או לא עסיק בה. היינו דוקא שמכפרת על עונות המאוחרין אבל על אותן שכבר קדמו נימא אכן דלימוד התורה המאוחר אינה מכפרת. ולזה בא רבא ואמר אינו צריך לא עולה וכו'. דמדאמר אינו צריך. נראה דהא אם לא היה עוסק בתורה היה צריך לעולה ולחטאת על אותם העונות שכבר עלו הסתרנו על טוהרו קודם שלמד. אבל מאחר שעסק בתורה אינו צריך לחטאת דכבר נתכפר לו. וזה למדנו רש"י ז"ל כמו שדרכו תמיד ללמדינו להועיל בלשונו לשון הזהב דכתב הכי משמע זאת התורה לעולה במקום עולה כלומר שאם היה חייב עולה או חטאת. עתה נתכפר לו. כי עסק התורה עולה לו במקום חטאת ועולה. ומה שכתב אח"כ כלומר התורה מכפרת על עונותיו. רצה לתרץ לנו האי דק"ל מאי בינייהו. לזה אמר אליבי' דרבא כלומר התורה מכפרת על עונותיו דלשון על מורה ומוכיח דעל העונות שקדמו התורה הוא דמכפרת. דהרי התורה היא הבאה עליהם אבל לריש לקיש אינו אלא על מקצת עונות דהיינו על המאוחרין. אך לא העונות שקדמו. ולכן לא אמר אלא כאלו הקריב עולה. דרוצה לומר דוקא על העונות שיעשה אח"כ. אבל רבא דקדק מן הכתוב שכתב לעולה וכו'. דר"ל במקום עולה שכבר נתחייב בה מאשר חטא על הנפש עתה שעסק בתורה אינו צריך עוד לתשלומין והוא כי ק"ל:

ועוד אפשר לומר עם שנקדים את הטדע בענין הקרבנות דמחשבה פוסלת בהם. לכן ריש לקיש אמר דהתורה היא כמו הקרבן דאם יש בתורה איזו מחשבה רעה. כגון שלומד שלא לשמה וכוונה דאז לדעתו אינה מכפרת. והקשה לו א"כ הל"ל זאת התורה עולה. להודיענו שהיא כעולה דמחשבה פוסלת. לכך אמר רבא כל העוסק בתורה אינו צריך וכו'. ופשטיה דקרא רוצה לומר כמ"ש רש"י ז"ל כלומר הוא במקום העולה. אבל לעולם דהתורה גם בזה מעלתה יתירה דהמחשבה שהיא מועלת בעולה. בת"ת אינו כן דהא מצינו שדברי תורה אינם מקבלין טומאה והלא כה דברי כאש וגו' א"כ לא נפלאת היא דאין המחשבה פוסלת בה ולא איכפת לן. דכבר אמרו דמתוך שלא לשמה בא לשמה. ולכך למדנו רש"י ז"ל כפי זה הפירוש שאמר רבא שהיא במקום העולה. אבל לא שיש לתורה דינה של העולה. שהמחשבה מפגלת אותה. כי התורה אינה צריכה לשום תנאי אלא שעסק בה הוא המועיל ומכפר על עונותיו. אמנם אליבי' דריש לקיש כדי שהתורה תכפר מצריך לה תנאי הניתק בעולה דהיינו לימוד בטהרה. לשמו ולשמה לשם גירוסי"ן גמורין. דודאי רבא לא יכחיש דלימוד כזה יהיה מעולה. אמנם מעלתה מצד עצמה. ובעצמו של זה הכפורים שמכפר הוא ג"כ מכפרת על העבר על ההוה ועל העתיד ודוק בלשון חכמים מרפא שאמרו בפרק בני העיר דכל זמן שיהיו עוסקין בתורה וכו' יהיה חשוב וכו' ואני מוחל על כל עונותיהם דכללא כייל ותני ללמדינו כחה של תורה שהיא כנגד כולם. הי"ת ברחמיו יזכנו ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים ברצונו אכי"ר עד כאן דברי פי חכם חן ימלא חיים. כל המכוב לחיים וזו היא שיגה וזו היא אמרי יותר אמרות ה' אמרות טהורות יקרה היא מפנינים מתוק לנפש ומרפא לעצם הפלוא עלה הגדיל תושיה לביאור הלכות סדר קדשים מקדשי ה' שנתעסק בהם הרב הגאון א"א זקיני זלה"ה עם הרב הגאון מוהר"ר מרדכי הנ"ל אלה"ה הוציאו לאור כל תעלומה אשר הצריך לפני המעיינים שפורה דדהבא אתכא דפורא לאכל בשרא שמנא עיוניהם לנוכח יביטו וימלאו סבר לשבר השמועות שנפלו בסדר זה והאחם עיניו בראשו כמו שדרשו חז"ל והיה אמונת עתך חוסן ישועות חכמת זה סדר קדשים ודעת קדושים אמנא שפוו עמוקי חכמה מפוארה והוא דבר שאין לאחם ותעידהו אוזן שמעה ואתבונה וכל מעיין בקי בסדר זה לא זז מחבבו ולא יזוז כי לא הא האי שמועה גדולה מראיה:

כ"ד הכותב והותם סיום יום ה' ע"ז כסליו לסדר ולפרט **זאת תורת העולה**: